

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

คนไทยยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาสืบทอดต่อกันมาเป็นเวลาหลายร้อยปี นับตั้งแต่กรุงสุโขทัยเป็นราชธานี อาจกล่าวได้ว่าเป็นศาสนาคู่กับชาติไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรงเป็นพุทธมามกะ ทรงนำเอาหลักธรรมคำสอนของ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาเป็นหลักและแนวนโยบายบริหารปกครองอาณาจักร ประชาชนได้นำเอาหลักธรรมคำสอนมาประพฤติปฏิบัติอย่างมั่นคง สามารถดำเนินชีวิตและอยู่ร่วมกันได้ด้วยความสงบสุข ในปี พ.ศ. 2545 คนไทยประมาณ ร้อยละ 95.75 นับถือพระพุทธศาสนา (พระราชกวี (เกษม ลักษณะวิลาศ). 2545 : 29)

การที่ชาติไทยเรามีความมั่นคงดำรงเอกราช มีอธิปไตยเป็นอิสระเสรีอยู่ได้ครบเท่าทุกวันนี้ ก็ด้วยคนในชาติยึดมั่นอยู่ในสามัคคี และเมตตากรุณาตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีอันดีงาม ซึ่งเป็นปัจจัยเสริมสร้างสามัคคีธรรมระหว่างคนในชาติ (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. 2545 : 1) พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่ให้ความเคารพนับถือ ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของชนชาติไทย รวมทั้งเป็นศูนย์รวมจิตใจที่นำไปสู่การรวมชนชาติแห่งความเป็นไทย จึงนับได้ว่าพระพุทธศาสนาเป็นมรดกตกทอดที่บรรพบุรุษไทยได้ปกป้องรักษาไว้ เพื่อเป็นสมบัติและมรดกอันทรงคุณค่าของชาติไทยและลูกหลานไทยสืบมา พุทธศาสนิกชนไทย หรือพุทธบริษัทไทย ได้ตระหนักถึงสถานภาพของพระพุทธศาสนา ภายใต้ภาวะการณ์โลกปัจจุบันที่กำลังขับเคลื่อนไปภายใต้โครงสร้างและเงื่อนไขของสังคมที่นับว่าจะมีความหลากหลายทางด้านความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และร่วมมือกันในการปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนาเพื่อดำรงไว้ซึ่งมรดกอันล้ำค่าให้แก่ลูกหลานไทย ดังเช่นที่บรรพบุรุษไทยได้เคยทำมาแล้วในอดีต ดินแดนที่เรียกขานกันว่า “สยาม หรือประเทศไทย” ในปัจจุบันนี้ เป็นที่ทราบกันว่า คือส่วนหนึ่งของอาณาจักรสุวรรณภูมิ อันเป็นประจักษ์พยานแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนาในอดีตที่เป็นผล สืบเนื่องมาจากการทำสังคายนาครั้งที่ 3 ภายใต้พระบรมราชูปถัมภ์ขอพระเจ้าอโศกมหาราช กงล้อแห่งธรรมได้ขับเคลื่อนหลักคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยการนำของพระอรหันต์สาวก เจ้า คือ พระโสณะเถระและพระอุตระเถระ ประกาศรั้งยีแห่งธรรมประดิษฐานพระพุทธศาสนา

ณ อาณาจักรสุวรรณภูมิ แห่งนี้ในราวปี พุทธศักราช 237-304 เป็นต้นมา (พระราชกวี (เกษม
ลักษณะวิลาศ). 2545 : 33)

ชาวบ้านและวัดในอดีต เป็นวิถีชีวิตที่แยกกันไม่ออกเพราะผูกพันกันอย่างใกล้ชิด ชาวบ้าน
ก็พึ่งวัด วัดก็พึ่งชาวบ้าน อาจกล่าวได้ว่า ชีวิตตั้งแต่เกิดจนกระทั่งถึงตายของชาวบ้านเกี่ยวพันกับ
วัดอยู่ตลอดเวลา และพระสงฆ์เองก็ได้บำเพ็ญสมณะกิจเพื่อประโยชน์แก่สังคมมากมาย จนทำให้
วัดวาอาราม ซึ่งเป็นสถาบันศาสนานั้น กลายเป็นศูนย์กลางทางจิตใจของสังคม เป็นแหล่งสร้างสรรค์
สืบทอด พัฒนา และถ่ายทอดศิลปะวิทยาการต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบที่ขาดมิได้ของชุมชนทุกขนาด
หลักคำสอนทางศาสนา จึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาและความมั่นคงของประเทศชาติ
การบริหารกิจการพระพุทธศาสนานั้น เป็นหน้าที่ของคณะสงฆ์ตามพุทธบัญญัติ แต่เนื่องจาก
อาณาจักรและศาสนจักร ต้องดำเนินงานประสานกันเพื่อความมั่นคงของประเทศรัฐในฐานะ
ผู้รับสนองพระราชภาระของพระมหากษัตริย์ จึงเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการทางศาสนา
และนับตั้งแต่พระพุทธศาสนาแพร่เข้ามาสู่ประเทศไทย ก็ได้เจริญรุ่งเรืองและมีอิทธิพลคู่กับ
ประวัติศาสตร์ชาติไทยมาโดยตลอด โดยมีวัดซึ่งเป็นสถาบันศาสนาเป็นศูนย์กลางจิตใจของ
ชาวบ้านและศูนย์กลางของการดำเนินกิจกรรมทางสังคมทั้งของพระสงฆ์และชาวบ้าน แต่
ภายหลังการบริหารด้านการศึกษาของวัดก็ลดน้อยลงไป (เสถียร โกเศศ. 2531 : 132-135)

อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.2505 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2535
ได้กำหนดบทบาทของเจ้าอาวาสในด้านการบริหารวัดไว้ 6 ด้าน ด้วยกันได้แก่ การปกครอง
การเผยแผ่ศาสนาธรรม การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การสาธารณูปการ และ
การสาธารณสงเคราะห์ (พระราชบัญญัติคณะสงฆ์. 2535 : 5) ยิ่งกว่านั้น พระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดบทบาทในเรื่องการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ให้ทุกส่วนได้
มีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการบูรณาการเข้าไปอยู่ในวิถีชีวิตของคนไทยเพื่อให้คนไทยเป็นคนดี
เก่ง และมีความสุข มากกว่าในอดีตที่ผ่านมาความมุ่งหมายและหลักการของพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์
ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรม ใน
การดำรงชีวิต สามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.
2542 : 9)

สถาบันศาสนาจึงมีบทบาทสูงยิ่งในการหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้เกิดขึ้น
ในสังคมไทย แต่สภาพสังคมวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สถาบันศาสนาต้องมีการ
ปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลง เพื่อที่จะยังคงสถานะความ

เป็นผู้นำทางด้านจิตวิญญาณของมนุษย์เหมือนเช่นในอดีตที่ผ่านมา สมดังเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติที่ได้เปิดโอกาสให้วัดในพระพุทธศาสนากลับมาทำหน้าที่หลัก ในการอบรมสั่งสอนพุทธศาสนิกชน และเผยแผ่คำสอนตามหลักพุทธธรรม ได้อย่างกว้างขวาง หลายรูปแบบยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติในมาตรา 18 (3) ที่ได้กำหนดให้สถาบันศาสนา เป็นศูนย์การเรียนรู้ โดยวัดเป็นส่วนหนึ่งของสังคมมีหน้าที่ และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อีกทั้งในมาตรา 23 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และ บูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา นอกจากนี้ในมาตรา 12 ยังมุ่งพัฒนา คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยที่สถาบันทุกแห่งมีสิทธิที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 15-22)

วัดจึงเป็นสถาบันหลักในชุมชนที่ให้การอบรมกล่อมเกลাজิตใจ ให้ความรู้พื้นฐานจนถึง วิชาชีพ รวมทั้งเป็นศูนย์อนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมไทยมาช้านาน ภารกิจสำคัญของวัดคือ การจัดการศึกษาแก่พระภิกษุ สามเณร ที่เรียกว่า การศึกษาพระปริยัติธรรมและการให้การศึกษ แก่ประชาชนทุกเพศทุกวัย ที่เรียกว่า การศึกษาสงเคราะห์ รวมทั้งการเผยแผ่ศาสนธรรมเพื่อให้ ประชาชนคนไทยเป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณธรรม ฉะนั้น หากทุกวัดสามารถบริหารจัดการวัดและทำ หน้าที่ตามภารกิจดังกล่าวข้างต้น วัดจะสามารถทำให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีทั้ง คุณธรรมและจริยธรรมควบคู่กันได้ เพราะเห็นได้ว่า วัดเป็นพุทธศาสนสถานที่มีจำนวนมากที่สุด บรรดาศาสนสถานที่มีในประเทศไทย (กรมการศาสนา. 2545 : 10)

อำเภอท่าบ่อ เป็นพื้นที่ที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมดีในระดับหนึ่ง วัดใน อำเภอท่าบ่อ มีจำนวน 53 แห่งใน 12 เขตตำบล ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสมมากพอสมควร หากวัดมีการ ดำเนินงานตามภารกิจที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการปกครองคณะสงฆ์ดังกล่าว ก็จะทำให้ เกิดความเจริญทางพระพุทธศาสนาและจะส่งผลต่อความเจริญทางด้านจิตใจของพลเมือง ในชุมชนเป็นอย่างดี การดำเนินงานของคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อที่ผ่านมา ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์เท่าใดนัก เนื่องจากว่า พระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสยังขาดองค์ความรู้ที่ สนับสนุนการทำงาน เช่น การปกครอง พบว่า ยังมีปัญหาเกิดขึ้นอยู่ในหลายวัด เนื่องจากความ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ทำให้พระสงฆ์สามเณรผู้อยู่ได้บังคับบัญชาขาดความเคารพ เอื้อเฟื้อ ต่อเจ้าอาวาสผู้ปกครอง และประชาชนเข้ามามีบทบาทครอบงำกิจการของวัดจนทำให้ เกิดปัญหาขึ้นในบางวัด ด้านการศึกษาก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมเท่าที่ควร เนื่องจากพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสยังขาดองค์ความรู้และประสบการณ์ในการจัดการศึกษา

จึงทำให้ระบบการศึกษาของคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ก็เช่นกันยังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อยังไม่มีมูลนิธิช่วยเหลือหรือสงเคราะห์นักเรียนผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา และการส่งเสริมการจัดการศึกษาในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัย คณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อยังไม่ได้ให้การสนับสนุนเท่าที่ควรซึ่งหากสามารถดำเนินการเรื่องนี้ได้ก็จะเป็นผลดีต่อเด็ก เพราะเป็นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน ด้านการสาธารณูปการ ยังมีวัดจำนวนหนึ่งที่ยังขาดการบูรณปฏิสังขรณ์ปรับปรุงพัฒนา เสนาสนะ อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการจัดระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ให้เป็นระบบระเบียบเพื่อให้เป็นที่เคารพศรัทธาของประชาชน การสาธารณสงเคราะห์คณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อได้เข้าไปมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือประชาชน และสังคมทางด้านวัตถุในรูปแบบต่างๆ บ้างแต่ยังไม่เต็มที่ เนื่องจากขาดทุนทรัพย์ในการช่วยเหลือ ขาดการประสานงานที่ดีในการให้ความช่วยเหลือประชาชนอย่างต่อเนื่อง ไม่สามารถทำให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน (รายงานการประชุมสามัญครั้งที่ 5. 2549 : 6)

การดำเนินงานของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อที่ผ่านมา ยังไม่ปรากฏงานวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานของวัดตามภารกิจ 6 ด้าน ในพื้นที่เขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ทั้งที่เจ้าอาวาสเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้ภารกิจของวัดบรรลุวัตถุประสงค์ หากได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของวัดในเขตปกครองอำเภอท่าบ่อ ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการของคณะสงฆ์เป็นอย่างดี (พระครูอรุณปัญญาธร 2549 : สัมภาษณ์)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่ามีความจำเป็นต้องทำวิจัยเรื่อง การดำเนินตามภารกิจของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ซึ่งผลการวิจัยจะได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ระหว่างวัดในเขตเทศบาล กับ วัดนอกเขตเทศบาล

3. เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ระหว่างวัดของเจ้าคณะตำบลขึ้นไป กับวัดของเจ้าอาวาส

4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

สมมติฐานการวิจัย

1. การดำเนินงานของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง

2. วัดในเขตเทศบาล และ วัดนอกเขตเทศบาล ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย มีการดำเนินงานในระดับแตกต่างกัน

3. วัดของเจ้าคณะตำบลขึ้นไป และวัดของเจ้าอาวาส ในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย มีการดำเนินงานในระดับ แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ได้สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยจากพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2535 ซึ่งได้กำหนดขอบข่ายภารกิจการดำเนินงานของวัดไว้ 6 ประการ (พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.2505 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2535. 2541 : 5) ดังนี้

1. การปกครอง
2. การเผยแผ่ศาสนาธรรม
3. การศาสนศึกษา
4. การศึกษาสงเคราะห์
5. การสาธารณูปการ
6. การสาธารณสงเคราะห์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย จาก 53 ชุมชน จำนวน 530 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ซึ่งได้จากการคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนวัด 53 วัด โดยใช้สูตรหาไร้มานานี้ ได้กลุ่มประชากร 47 วัด จำนวน 470 คน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 62)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ที่ตั้งของวัดซึ่งคณะกรรมการวัดดำรงตำแหน่ง แบ่งเป็น 2 คือ

- 1) วัดในเขตเทศบาล
- 2) วัดนอกเขตเทศบาล

3.1.2 สถานภาพของวัดซึ่งคณะกรรมการวัดดำรงตำแหน่งแบ่งเป็น 2 คือ

- 1) วัดของเจ้าคณะตำบลขึ้นไป
- 2) วัดของเจ้าอาวาส

3.2 ตัวแปรตาม หมายถึง การดำเนินงานของวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ตามภารกิจ 6 ด้าน (พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2535 - 2541 : 5) ดังนี้ (มาตรา 37 – 38 - 39)

3.2.1 การปกครอง

3.2.2 การเผยแผ่ศาสนาธรรม

3.2.3 การศาสนศึกษา

3.2.4 การศึกษาสงเคราะห์

3.2.5 การสาธารณูปการ

3.2.6 การสาธารณสงเคราะห์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ หมายถึง การปกครองคณะสงฆ์ในเขตท้องที่ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ซึ่งมีจำนวน 12 เขตตำบล

2. เจ้าอาวาสวัด หมายถึง พระสังฆาธิการระดับวัด ซึ่งเป็นพระภิกษุที่ได้รับแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายอาศรมาคม ให้ทำหน้าที่ในการดำเนินงานของวัดที่ตั้งอยู่ในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

3. เจ้าคณะตำบลขึ้นไป หมายถึง พระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะตำบล หรือเจ้าคณะอำเภอ หรือ รองเจ้าคณะอำเภอ ซึ่งเป็นพระภิกษุที่ได้รับแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้

ในกฎหมายธรรมนูญ ให้ทำหน้าที่ในการดำเนินงานของวัดที่ตั้งอยู่ในเขตปกครองคณะสงฆ์
อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

4. วัด หมายถึง พุทธศาสนสถานอันเป็นที่พักอาศัย ศึกษาปฏิบัติพระธรรมวินัย และ
ประกอบศาสนกิจของภิกษุสามเณร และเป็นที่พักอาศัยของพุทธสาวกทั้งบรรพชิตและ
คฤหัสถ์ รวมทั้งเป็นสถานที่บริการทางการศึกษา ทางสังคม และเป็นแหล่งส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
ประเพณี ในที่นี้ หมายถึง วัดที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา และสำนักสงฆ์ ที่อยู่ในเขตการ
ปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

5. วัดในเขตเทศบาล หมายถึง วัดที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ
บริหารราชการแผ่นดิน

6. วัดนอกเขตเทศบาล หมายถึง วัดที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

7. วัดของเจ้าคณะตำบลขึ้นไป หมายถึง วัดที่มีเจ้าอาวาสดำรงตำแหน่งทางคณะสงฆ์
เป็นเจ้าคณะตำบล หรือ เจ้าคณะอำเภอ หรือ รองเจ้าคณะอำเภอ

8. วัดของเจ้าอาวาส หมายถึง วัดที่มีเจ้าอาวาสดำรงตำแหน่งทางคณะสงฆ์ เป็นเจ้าอาวาส
อย่างเดียว

9. คณะกรรมการวัด หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าอาวาสให้มีหน้าที่
บริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

10. การดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินงานตามขอบข่ายภารกิจของวัด
ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ จำนวน 6 ด้าน ดังนี้

10.1 ภารกิจด้านการปกครอง หมายถึง การจัดระบบความเป็นอยู่ภายในวัด โดยการ
สอดส่องดูแล รักษาความเรียบร้อยดีงาม เพื่อให้ภิกษุ สามเณรที่อยู่อาศัยภายในวัด หรือในเขต
ปกครองปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง กฎหมาย
ธรรมนูญ หรือพระบัญชาของสมเด็จพระสังฆราช การอบรมศีลธรรมแก่ภิกษุสามเณร รวมถึงการ
จัดระเบียบปฏิบัติและการดูแลสุขทุกข์ของคฤหัสถ์ที่อยู่ภายในวัด

10.2 ภารกิจด้านเผยแผ่ศาสนา หมายถึง การประกาศพระพุทธศาสนาให้ศาสน
ทายาท และประชาชนได้รับทราบในทุกๆ วิธีที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย โดยมุ่งเน้นให้ประชาชน
ได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนแล้วนำไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

10.3 ภารกิจด้านการศาสนศึกษา หมายถึง การดำเนินการจัดและส่งเสริมการศึกษา พระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ ทั้งแผนกธรรมบาลี แผนกสามัญศึกษา รวมทั้งการส่งเสริมภิกษุสงฆ์ สามเณรศึกษาพระปริยัติธรรมทุก ๆ วิธีที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย

10.4 ภารกิจด้านการศึกษาสงเคราะห์ หมายถึง การดำเนินการจัด และส่งเสริม การศึกษาที่มุ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนให้มีความรู้ความเข้าใจ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา รวมทั้งการจัดการศึกษาในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กปฐมวัย

10.5 ภารกิจด้านสาธารณูปการ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาวัดด้าน อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม การปรับปรุงและการจัดให้มีระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ ภายในวัด เพื่อให้วัดเอื้อประโยชน์ตามภารกิจของเจ้าอาวาสด้านอื่น ๆ

10.6 ภารกิจด้านสาธารณสงเคราะห์ หมายถึง การสงเคราะห์ประชาชน และสังคม ทางวัตถุในรูปแบบต่าง ๆ ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย ได้แก่ อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการใช้วัดเป็นสถานที่บำเพ็ญกุศล การจัดพระสงฆ์ไปประกอบกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ได้รับนิมนต์ จัดสรรบริเวณวัดให้มีห้องสมุดสำหรับประชาชน รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางราชการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศประกอบการวางแผนพัฒนา การบริหารวัดในเขตปกครองคณะสงฆ์อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย